

(II) και της παραγωγικής καταλ. - έας, δι' ην ιδ. - εάς.
 'Ο έχων χρώμα ώχρολέυκον. 'Η λ. και ως παρων.
 Στερελλ. (Κεφαλόβρ.)

γαλάνης επίθ. Κύθηρ. κ.ά. γαλάν'ς Εϋβ. (Στρόπον.)
 Μακεδ. (Βελβ.) Στερελλ. (Αίτωλ.) Θηλ. γαλάνω Πελοπ.
 ('Αρχαδ. Κυνουρ.) γαλάνου Εϋβ. (Στρόπον.) Μακεδ.
 (Βελβ.)

'Εκ του επίθ. γαλανός (II) και της παραγωγικής
 καταλ. - ης.

1) Ξανθός Κύθηρ. κ.ά. 2) 'Αρσεν. και θηλ. ούς.,
 όνομα βοός ή ήμιόνου ή κυνός ή προβάτου (έκ του
 λευκού ή λευκοφαίου χρώματος) Εϋβ. (Στρόπον.) Μα-
 κεδ. (Βελβ.) Πελοπ. ('Αρχαδ. Κυνουρ.) Στερελλ. (Αίτωλ.).
 'Η λ. και ως έπων. Ζάκ. 'Ηπ. Κίμωλ. Κρήτ. Κύθηρ.
 Νάξ. ('Απύρανθ.) Πελοπ. (Καλάβρυτ. Μάν.) Σκυρ. Στε-
 ρελλ. (Κεφαλόβρ.) Τσακων. Πβ. γαλάνι (II).

γαλάνι (I) τό, Στερελλ. (Μεσολόγγ.)—Λεξ. Δημητρ.
 'Εκ του επίθ. γαλανός (I).

1) Χαλίκι του αίγιαλου κυανόχρουν Λεξ. Δημητρ. 2)
 Είδος άγρίας πάπιας με όφθαλμούς γαλανούς Στερελλ.
 (Μεσολόγγ.)

γαλάνι (II) τό, Πελοπ. ('Αργολ)

'Εκ του επίθ. γαλανός (II).

'Ονομα βοός (έκ του χρώματος). Πβ. γαλάνης 2.

γαλανιάζω Ρόδ. κ.ά.—ΣΜυριβήλ. Ζωή έν τάφ. 87
 και 299—Λεξ. Βλαστ. 348 και 364 γαλανιάζον Λέσβ.

'Εκ του επίθ. γαλανός (I).

1) 'Αποκτώ χρώμα κυανούν Ρόδ. κ.ά.—ΣΜυριβήλ.
 ένθ' άν. 299—Λεξ. Βλαστ.: Φρ. Την ώρα που γαλάνιαζε
 ό ούρανός (δηλ. ξημέρωνε) ΣΜυριβήλ. ένθ' άν. Πβ. γα-
 λαζώνω 1 β. β) 'Αποκτώ χρώμα κυανόμαυρον ή μαύ-
 ρον Ρόδ.: 'Ασμ.

'Ασπρος γεννᾷτ' ό κόρακας κ' ὕστερα γαλανιάζει
 και μαυρος καταστένεται και τους γονεούς του μοιάζει
 Συνών. γαλαζώνω 1 β. 2) Ξημερώνω ΣΜυριβήλ. ένθ'
 άν. 87: "Ετσι μονομιᾷς βρεθήκαμε κοντά του, τι έπιανε
 να γαλανιάζει.

γαλανίζω (I), άμάρτ. 'αλανίζω Νάξ. ('Απύρανθ.)

'Εκ του επίθ. γαλανός (I)

Σταματώ, παύω να βρέχω (θα έλέγετο κατ' αρχάς τό
 ρήμα επί του αίθριάζοντος και γαλανού καθισταμένου
 ούρανού): 'Ολημερίς τση μέρας ήβρεχε, δεν έαλάνισε μᾶ
 σιμής.

γαλανίζω (II) Κρήτ. Κύθηρ. Νίσυρ. Πελοπ. (Σπάρτ.)

'Εκ του επίθ. γαλανός (II).

1) Λάμπω έκ λευκότητος Κρήτ. Νίσυρ.: 'Ο κόσμος
 γαλάνισε από τα περισσότερα Κρήτ. Γέλανε ό 'Αράπης και
 τα δόδια του γαλανίζανε (έκ παραμυθ) αυτόθ || 'Ασμ.

'Ω μῆλο μου Πολίτικο, 'ς τή μέση γαλανίζεις,

πολλήν αγάπην σ' αγαπῶ, μᾶ σὺ δὲν τὸ γνωρίζεις

Νίσυρ. Συνών. άσπροκοπῶ. β) 'Αρχίζω να λευκαί-
 νωμαι Κύθηρ. Πελοπ. (Σπάρτ.): Γαλανίζουν τα μαλλιά
 Κύθηρ. Γαλανίζει τὸ νερό 'ς τὸ ποτήρι (όταν είναι μουντό
 και αρχίζει να παίρνει απόχρωσι άνοικτου κυανού ως της
 θαλάσσης ή του ούρανού) Σπάρτ. 2) 'Ωχρίω Κρήτ.:
 'Εγαλάνισε τὸ κακορρίζικο.

* **γαλανίς** επίθ. Ούδ. γαλανί άγν. τόπ.

'Εκ του επίθ. γαλανός (I). 'Ο μεταπλασμός κατά τα

πολλά εις -ίς χρωμάτων δηλωτικά, οίον: θαλασσίς,
 καστανίς, ούρανίς κττ.

Κυανούς: Χρώμα γαλανί.

γαλανισμός (I) ό, άμάρτ. 'αλανισμός Νάξ. ('Απύρανθ.)

'Εκ του ρ. γαλανίζω (I).

Παῦσις της βροχής: 'Αλανισμό δὲν είχε σήμερα ή βροχή.

γαλανισμός (II) ό, Καππ. (Σίλ.) Κρήτ.

'Εκ του ρ. γαλανίζω.

1) Λευκότης Κρήτ.: Γαλανισμό ό κόσμος από τα πε-
 ριστέρια. Συνών. ιδ. έν λ. άσπράδα 1, γαλανάδα (II)
 1. 2) 'Ωχρότης Κρήτ.: Ποῦ νά 'βλεπες τὸ γαλανισμό του!
 Συνών. γαλανάδα (II) 2, χλομάδα. 3) 'Αλλοίωσης,
 άποτριβή χρωματισμού επί τὸ λευκότερον Καππ. (Σίλ.)
 Συνών. ξεθώρεζασμα.

γαλανόβαθος επίθ. ΔΒουτυρ. Μῆς 'ς τους άνθρω-
 ποφ. 103.

'Εκ των επίθ. γαλανός (I) και βαθύς.

'Ο γαλανός και βαθύς: Πέρα είδε τή θάλασσα ήσυχη
 ν' άπλώνεται . . . και όλα ήτανε γαλανά και γαλανόβαθα.

γαλανόλευκος επίθ. κοιν.

'Εκ των επίθ. γαλανός (I) και λευκός.

'Ο έχων συνδυασμένα χρώματα γαλανόν και λευκόν:
 'Η γαλανόλευκη σημαία και άπλως ως ούς. ή γαλανόλευκη
 (ή 'Ελληνική σημαία). Συνών. άσπρογάλανος 2.

γαλανολούλουδο τό, ΚΠΑλαμ. Πεντασύλλ. 115.

'Εκ του επίθ. γαλανός (I) και του ούς. λουλούδι.
 Γαλαζολούλουδο, ό ιδ.: Ποίημ.

. . . 'Απόπον διάβαινα | κάποια γαλάζια λούλουδα
 γαλανολούλουδα στρατός.

γαλανόμαυρος επίθ. ΓΣουρής Ρωμ. άρ. 147 ΝΧα-
 λιορ. 'Υδρείκ. θρυλ. 123 ΠΒλαστοῦ Κριτικ. ταξίδ. 23.

'Εκ των επίθ. γαλανός (I) και μαυρος.

Βαθύς κυανούς προς τὸ μέλαν αποκλίνων: Μάτια γα-
 λανόμαυρα ΓΣουρής ένθ' άν. Κ' ήτανε να τὸ καμαρώνης
 [τὸ καράβι], καθὼς τὸ βλεπες να σκίζη τα γαλανόμαυρα
 νερά του στενοῦ ΝΧαλιορ. ένθ' άν. Θεόφηλα βουνά πρα-
 σινοπόρφυρα βουνά ή γαλανόμαυρα ΠΒλαστός ένθ' άν.

γαλανομμάτης επίθ. σύνηθ. γαλανομμάτ'ς βόρ.
 ιδιόμ. 'αλανομμάτης Νάξ. ('Απύρανθ.)

'Εκ του επίθ. γαλανός (I), του ούς. μάτι και της
 παραγωγικής καταλ. - ης.

'Ο έχων όφθαλμούς γαλανού χρώματος, κυανόφθαλ-
 μος ένθ' άν.: Ποίημ.

Μέσα 'ς τοίς τόσες όμορφιές, μέσα 'ς τα τόσα νεῖτα

μᾶ ξανθομάλλα λυγερή, γλυκειά γαλανομμάτα

κ' ένας λεβέντης 'μορφονεός κάθονται πλάι πλάι

ΙΠολέμ. 'Αλάβαστρ. 185. Συνών. άσπρομμάτης, βε-
 νετόμματος, γαλαζομμάτης, γαλανός (I) Α 2.

γαλανοματοῦσα επίθ. θηλ. πολλαχ. γαλανου-
 ματοῦσα Μακεδ. (Βελβ. Καταφύγ.)

'Εκ του επίθ. γαλανός (I), του ούς. μάτι και της
 καταλ. - οῦσα ή έκ του γαλανομμάτης και του - οῦσα.

'Η έχουσα γαλανούς όφθαλμούς.

γαλανόξανθος επίθ. πολλαχ.

'Εκ των επίθ. γαλανός (I) και ξανθός.

1) 'Ο έχων γαλανούς όφθαλμούς και κόμην ξανθήν.

2) 'Ο έχων χρώμα κυανούν προς τὸ ξανθόν αποκλι-
 νον ΑΒαλαωρ. 'Εργ. 2,280: Ποίημ.

Θάλασσα γαλανόξανθη, μαρμαρωμένη, κρούα

γαλανός επίθ. (I) σύνηθ. γαλανὲ Τσακων. γαανός Νάξ. (Βόθρ.) ἄλανός Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Θηλ. γαλάνα Κύμ. Σάμ.

Τὸ ἀρχ. Δωρ. επίθ. γαλανός παρὰ τὸ Ἀττ. γαλήνός. Ἰδ. Κορ. Ἀτ. 4,72.

A) Ἐπιθετικ. 1) Ὁ ἔχων χρώμα κυανοῦν ἀνοιχτὸν (ὡς τὸ χρώμα τῆς γαλήνης ἐν αἰθρίᾳ ἐχούσης θαλάσσης) σύνηθ. καὶ Τσακων.: Γαλανός οὐρανός. Γαλανή θάλασσα. Γαλανὰ μάτια - νερά κττ. σύνηθ. Ὁ Θεός νὰ σὲ φυλάῃ ἀπὸ γαλανὸ μάτι! (ἄνθρωπος μὲ γαλανὰ μάτια νομίζεται βάσκανος ἢ κακός) Ρόδ. || Ἄσμ.

Ἐχεις τὰ μάτια γαλανὰ σὰν τ' οὐρανοῦ τὸ χρώμα ΚΤεφαρίκ. Λιανοτράγ. 60

Γιὰ μαῦρα μάτια χάνομαι, γιὰ γαλανὰ ποθαίνω Κρήτ.

Ἀσπρους γιννιέτ' ἡ κόρακας τοὶ γαλανὸς μαλλιάζει, μαῦρους 'ς τοῦ τέλους γίνιτι τοὶ τοῦ θαδὰ του μοιάζει Λέσβ. 2) Γαλανομάτης, ὁ ἰδ., σύνηθ.: Παροιμ.

Ἐδῶ σὲ θέλω, γαλανή, νὰ γίνης μαυρομάτα (ἐπὶ ἔργου δυσχεροῦς ἢ ἀδυνάτου) Χίος || Ἄσμ.

Τῆς ἄσπρης ἄσπρα πιάνουνε, τῇ γαλανῆς γαλάζια καὶ τῇ ψηλομελαχρινῆς χρουσα μαργαριτάρια Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Τὸ Γαλανός καὶ ὡς ἐπόν. Ἀθην. Κρήτ. κ. ἀ. Θηλ. ὡς κύριον ὄν. ὑπὸ τὸν τύπ. Γαλανή Πελοπ. (Καλάβρυτ.) Γαλάνα Σάμ. Καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. τοῦ Γαλανοῦ Κρήτ. Ρόδ. Χίος Γαλανὸ Σῦρ. Γαλανὰ Κρήτ. Γαλανή Πελοπ. (Μάν.) Σέριφ. Τσακων.

B) Οὐσ. θηλ. γαλανή, 1) Ὄνομα δημοτικοῦ ἵσματος, ἐν ᾧ ἐπαναλαμβάνεται ἡ λέξις Πελοπ. (Βασαρ.)

2) Εἶδος συκῆς Σίφν. Συνών. γαλανοσυκῆ. 3) Ἐλαιόφυτον Κάρι. 4) Ἡ ἐπὶ τοῦ δέρματος τοῦ ἀνθρώπινου σκέλους γεννωμένη ἐκ πυρώσεως ὑποκύανος κηλὶς Στερελλ. (Παρνασσ.) 5) Οὐδ. γαλανό, ὁ καρπὸς τῆς γαλανῆς (ἰδ. ἀνωτ.), εἶδος σύκου ἑξῶθεν βαθέος κυανοῦ πρὸς τὸ μέλαν ἀποκλίνοντος Σίφν. Συνών. γαλανόσυκο.

γαλανός επίθ. (II) Κίμωλ. Κρήτ. Λέσβ. Μύκ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Βόθρ. Φιλότ.) Σαμοθρ. Σκῦρ. Στερελλ. (Λεπεν. Παρνασσ.) Χίος κ. ἀ. ἄλανός Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γάλα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ανός.

A) Ἐπιθετικ. 1) Λευκός ἐνθ' ἄν.: Γαλανός τράγος Κρήτ. Γαλανὸ ροῦχο - φουστάνι κττ. αὐτόθ. Γαλανὸ κατοίκι Κίμωλ. || Ἄσμ.

Ὅδες φορῆς τὰ κόκκινα, κόκκινος πύργος εἶσαι, κὶ ὅδες φορῆς τὰ γαλανὰ, καμάρι καὶ στολή 'σαι Κρήτ.

Δὲ σοῦ πιστεύγω κὶ ἄ μοῦ λές τὸ ἄλα ἄλανό 'ναι καὶ τὸ νερό 'ς τὸ δοταμό καθάρειο κὶ ἄδολό 'ναι Ἀπύρανθ. Καὶ οὐσ. ἄρσεν. Γαλανός ὄν. λευκοῦ ὄνου, τράγου κττ. Κρήτ. Θηλ. Γαλανή ὄν. λευκῆς αἰγὸς ἢ προβατίνας ἢ ἀγελάδας Λεπεν. Φιλότ. Χίος. Οὐδ. Γαλανὸ ὄν. λευκοῦ προβάτου Βόθρ. ἢ προβάτου μαύρου, τοῦ ὁποίου ἀρχίζει νὰ ἀσπρίζη τὸ τρίχωμα Σκῦρ. β) Γαλακτώδης Λέσβ.: Γαλανὸ νερό. 2) Πελοπόν., ὡχρὸς Κρήτ.: Γαλανή 'σαι, δά νὰ 'σαι ἀρρωσταρά; Συνών. ἄσπρος **A** 2, χλομός. 3) Πυρρόξανθος Στερελλ. (Λεπεν. Παρνασσ.)

B) Οὐσ. 1) Ὁ πολύτιμος λίθος σάπφειρος ΜΣτεφανίδ. ἐν Λεξικογρ. Ἀρχ. 5 (1918) 74. 2) Οὐσ., ἡ πήρα τῶν ἐπαιτῶν (ἐκ μεταφ. τῶν δερματίνων ἀσκῶν τῶν χρησιμοποιομένων εἰς μεταφορὰν γάλατος) Σαμοθρ.: Νὰ σὲ διῶ μὶ τοῦ γαλανό! (νὰ σὲ ἰδῶ νὰ ἐπαιτῆς! ἀρά).

γαλανοσυκῆ ἢ, Κρήτ. Νάξ. (Φιλότ.) γαλανοσ'κῆ Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γαλανός (I) καὶ τοῦ οὐσ. συκῆ.

Γαλανή, δι' ὁ ἰδ., γαλανός (I) **B** 2.

γαλανόσυκο τό, Θήρ. Κρήτ. Νάξ. ὄναανόσυκο Νάξ. (Φιλότ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γαλανός (I) καὶ τοῦ οὐσ. σῦκο.

Γαλανό, δι' ὁ ἰδ. γαλανός (I) **B** 5.

γαλανούλλα επίθ. Θηλ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) — Passow Carm. popular. 505.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γαλανή θηλ. τοῦ γαλανός (I) διὸ τῆς καταλ. - ούλλα.

1) Ἡ ἔχουσα γαλανὰ μάτια Passow ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ. Εἴν' ἡ μία γαλανούλλα κ' ἔχει καὶ ξανθὰ μαλλιά

κ' ἡ ἄλλη μαυροματωῦσα ποῦ λυγáει σὰν τῇ λυγá.

2) Οὐσ., τὸ φυτὸν γαλατόχορτο ἢ γαλατσίδα μὲ γαλακτώδη χυμὸν Στερελλ. (Αἰτωλ.)

γαλανοφορεμένος επίθ. Τηλ. — ΑΒαλαωρ. Ἔργα 3, 212.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γαλανός (I) καὶ τοῦ φορεμένος μετοχ. τοῦ ρ. φορῶ.

Ὁ φέρων γαλανοῦ χρώματος ἐνδύματα: Ἄσμ.

Μορφοχειδονάκι μου γαλανοφορεμένο

Τηλ.

Στὴ σκοτεινὴ τοὺς φυλάκῃ γαλανοφορεμένες ἀπλώνουν τὰ φτερούγια τοὺς κ' ἐπάνωθεν τοῦ ἀνοίγουν βαθὺν ἀπέραντο οὐρανὸ καὶ τοῦ τὸν ἀστερώων ΑΒαλαωρ. ἐνθ' ἄν. Συνών. γαλαζοντυμένος, γαλαζοφορεμένος.

γαλανοφρύδης επίθ. ΚΠαλαμ. Ἀσάλ. ζωή² 49.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γαλανός (I), τοῦ οὐσ. φρύδι καὶ τῆς καταλ. - ης.

Ὁ οἶονεῖ ἔχων φρύδια γαλανὰ, γαλανόφθαλμος (ὁ σχηματισμὸς τῆς λ. κατ' ἐπίδρασιν τοῦ γαλανομάτης): Ποίημ.

Γῦρο ἀπὸ πιπτά μελίχρυσά μεθ' ἂν

ζωτικὲς γαλανοφρύδες.

γαλανοφρυδοῦσα επίθ. θηλ. Χίος.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γαλανός (I), τοῦ οὐσ. φρύδι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - οῦσα ἢ ἐκ τοῦ ἐπιθ. γαλανοφρύδης καὶ τοῦ - οῦσα.

Ἡ οἶονεῖ ἔχουσα γαλανὰ φρύδια, γαλανόφθαλμη (κατ' ἀναλογ. τοῦ γαλανοματωῦσα): Ἄσμ.

Παντρεύονται 'ς τὸ Γαλατᾶ, παντρεύονται 'ς τὴν Προῦσα, παντρεύομε τῷ ἐμῆς ἐδῶ τῇ γαλανοφρυδοῦσα.

γαλανοπτέρα ἢ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *γαλανοπτέρης.

Πτηνόν τι.

γαλανόπτερος επίθ. ΚΠαλαμ. Ὑμν. Ἀθην.² 9.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γαλανός (I) καὶ τοῦ οὐσ. πτερό.

Ὁ ἔχων πτερὰ γαλανὰ: Ποίημ.

Ἀέρα γαλανόπτερε καὶ μοσχοβολισμένε,

ὦ, ποῦ ἀγκαλᾷς πατρικὰ τὴν γῆν αὐτὴν καὶ κάνεις δλόλαμπρες τοῖς μέρες μας κὶ ἀχνόξανθες τοῖς νύχτες!

γαλανόφυλλος επίθ. ΓΔροσίβ. ἐν Ἀνθολ. Ἡ Ἀποστολίδ. 82.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γαλανός (I) καὶ τοῦ οὐσ. φύλλο.

